

Додаток 2.
ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з наукової роботи
Кременецького ботанічного саду
_____ Ліснічук А.М.
Від 20 грудня 2017 року № наказу 04-д

Річна інформація з екологічної освітньо-виховної роботи за 2017 рік

1. Організація екологічної освітньо-виховної роботи.

1.1. Сектор екологічної освіти Кременецького ботанічного саду. Три штатні одиниці: завідувач відділу та два провідні фахівці. Відповідальний працівник за організацію екологічної освітньо-виховної роботи установи ПЗФ – Павлюк Ганна Тарасівна.

1.2. Наявність постійних форм інфраструктурного еколого-освітнього облаштування:

Діє бібліотека. Бібліотечний фонд налічує 969 одиниць. Розділ інтродукція – 45, дендрологія – 54, фауна – 33, квітникарство – 67, екологія – 140, ботаніка – 198, національні природні парки, ботанічні сади, заповідники – 212, сільське господарство – 45, різне – 91, іноземна література – 80, плодово-ягідні – 15 одиниць.

Кременецький ботанічний сад організовує еколого-освітні екскурсії в експозиційній зоні. Відвідувачі можуть ознайомитися з колекційно-експозиційною ділянкою «Сад магнолій», експозицією «Яр», експозицією «Рокарій», «Сухе озеро», колекцією рододендронів, садом витких культур, монохромним садом, формовим садом, альпійською гіркою, гіркою кизильників, гіркою шпилькових, штамбовими формами.

На території саду діють 5 екологічних маршрутів: «До місця зустрічі Малого Полісся і Кременецьких гір», «Кременець – древнє місто в обіймах мальовничих гір», «В доісторичне минуле через заповідний ліс», «Господарі, гості чи варвари – сліди та наслідки людської діяльності у природі», «Розповіді надр і

мальовничих околиць міста про далеке минуле краю». Ці маршрути містять навчально-пізнавальну, еколого-виховну, рекреаційно-оглядову інформацію, охоплюють майже всю територію саду і дають можливість максимально ознайомитися з різноманіттям рослин і ландшафтними композиціями. Працівники сектору провели 77 навчально-пізнавальних та еколого-освітніх екскурсій для учнів, студентів, вчителів, жителів та гостей міста. Загальна кількість екскурсантів становить 2705 чоловік. Загальна кількість відвідувачів - понад 3500 осіб. Від проведених екскурсій отримано кошти в сумі 7820грн.

1.3. Наявність тимчасових форм інфраструктурного еколого-освітнього облаштування: 5 альтанок, 5 лавок, урни для сміття, інформаційні стенди по місцях зупинок екологічних маршрутів.

1.4. Наявний план заходів з екологічної освітньо-виховної роботи, затверджений методичною комісією.

2. Методична, організаційна та практична екологічна освітньо-виховна робота установи ПЗФ.

2.1. Організація та участь у масових екологічних освітньо-виховних заходах.

Працівники сектору екологічної освіти ботанічного саду в 2017 році взяли участь у таких заходах:

№	Рівень	Тема	Місце проведення	Учасники
1.	Конкурс	«Земля - наш спільний дім» на тему: «Ландшафти як середовище життя та об'єкти охорони»	Дитячий будинок творчості (м. Кременець, м. Почаїв) 16.03, 23.03. 2017 р.	Павлюк.Г.Т., Екологічні агіт-бригади шкіл міста та району
2.	Презентація серії літератури Кременецького ботанічного саду	«Господарюємо з розумом»	м. Тернопіль Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека 06.04.2017р.	Працівники сектору екологічної освіти, студенти Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка, читачі
3.	Круглий стіл	«Книга від автора до читача»	м.Тернопіль Тернопільська обласна універсальна	Провідний фахівець сектору екологічної

			наукова бібліотека	освіти Бондючна Ю. І. пересічні тернополяни
4.	Круглий стіл	"Стань волонтером вихідного дня".	Кременецький ботанічний сад	Працівники Кременецького ботанічного саду, волонтери культурної асоціації «Новий акрополь»
5.	Західноукраїнський Форум творців і шанувальників краєзнавчої та туристичної книги	«Книжний гостинець»	Центральна бібліотека ім. Ю. Словацького 26-27.09.2017р.	Сектор екологічної освіти, наукові працівники
6.	Міжнародний проект	«Наукові пікніки»	м. Кременець, 18.10.2017 р.	Сектор екологічної освіти, наукові працівники, учні та вчителі загальноосвітніх шкіл міста Кременця
7.	Проект	«Екологічні наукові пікніки» для дорослих	м. Кременець 20.10.2017 р.	Сектор екологічної освіти, наукові працівники, жителі міста Кременець

Основними природоохоронними акціями, що проводились в установі, є: акція Всеукраїнської екологічної ліги «Допомога пернатим друзям», до Всесвітнього дня водно-болотних угідь уроки-практикуми, до Всесвітнього дня дикої природи - екологічний флешмоб «Залишіть первоцвіти Весні..», акція «Посади дерево миру», «Міжнародний день зустрічі птахів», акція «Чисте довкілля - весняне прибирання по-кременецьки», до Міжнародного дня біологічного різноманіття – екологічний міні-проект «Ботанічні розмальовки», акція «Стань волонтером вихідного дня», «Збережи ялинку».

1. Акція Всеукраїнської екологічної ліги «Допомога пернатим друзям». Працівники сектору екологічної освіти залучили учнів і вихованців ДНЗ-НВК с. Іква, Жолобівської ЗОШ. В ході акції учням було продемонстровано презентацію про птахів, мультиплікаційний фільм «Перемінна хмарність», конкурси, розваги.

На завершення діти мали змогу розвісити годівниці на шкільних подвір'ях і пригостити пернатих красенів смачними кормами.

2. До Всесвітнього дня водно-болотних угідь – уроки-практикуми. «Комахоїдні рослини України та світу» в загальноосвітніх школах міста Кременця (ЗОШ №1,2,3, Кременецький ліцей ім. Уласа Самчука). Під час уроків-практикумів учнів ознайомлено з комахоїдними рослинами природної флори України та способами їх розмноження (генеративним і вегетативним).

3. До Всесвітнього дня дикої природи - екологічний флешмоб «Залишіть первоцвіти Весні...». Працівники сектору екологічної освіти Кременецького ботанічного саду в центрі міста організували флешмоб, під час якого була розіграна міні-вистава вихованців Центру дитячої творчості. Всім учасникам флешмобу було вручено листівки-звернення, паперові підсніжники з метою запобігання знищенню первоцвітів.

4. Акція «Чисте довкілля» - весняне прибирання по-кременецьки. Працівники сектору екологічної освіти, господарського відділу, відділу державної служби охорони Кременецького ботанічного саду разом зі студентами Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Т. Г. Шевченка та учасниками ГО «Молодь Кременеччини» прибрали гору Воловиця, велику територію лісового масиву Кременецького ботанічного саду та прилеглих територій.

5. Акція «Посади дерево миру». Разом із працівниками відділу дендрології, лабораторії ландшафтного дизайну та озеленення та ГО «Молодь Кременеччини» на горі Воловиця було висаджено саджанці хвойних та листяних рослин.

6. До Всесвітнього дня Землі, відзначення години Землі. В рамках Всеукраїнського конкурсу «Земля – наш спільний дім» на тему: «Ландшафти як середовище життя та об'єкти охорони», що проходив на базі Центру дитячої творчості в м. Кременець, м. Почаїв, для шкільних агітбригад міста та району продемонстровано відеоролик «Мати природа» та презентацію «Вода - це життя».

7. Акція «День зустрічі птахів». Спільно з працівниками КРЛП «Кремліс» на підпорядкованій організації території розвішано 30 шпаківень.

8. До Міжнародного дня біологічного різноманіття – екологічний міні-проект «Ботанічні розмальовки». Залучено вихованців дошкільних, навчальних закладів міста задля формування екологічної свідомості, прищеплення любові, бережливого ставлення до навколишнього природного середовища.

9. Акція «Стань волонтером вихідного дня» - облаштовуємо оглядові майданчики». Працівники Кременецького ботанічного саду спільно з волонтерами культурної асоціації «Новий Акрополь» облаштували 2 оглядові майданчики та працювали над облагородженням території установи.

10. До Всесвітнього дня захисту тварин та Міжнародного дня домашніх улюбленців працівники сектору екологічної освіти на базі Центру дитячої творчості в м. Кременець провели еколого-натуралістичну вікторину «Збережи мене, я тут живу!».

11. Акція «Збережи ялинку». У загальноосвітніх школах Кременецького району провели виховні заходи «Усе в природі красиво і доцільно».

Протягом року організовано та проведено фотоконкурс «Ботсад крізь призму фотооб'єктиву», який проводився в чотири етапи, щоквартально переможців фотоконкурсу нагороджено грамотами та подарунками.

Презентація серії літератури Кременецького ботанічного саду «Господарюємо з розумом». Під час заходу, який відбувся в Тернопільській обласній універсальній науковій бібліотеці, працівники сектору екологічної освіти ознайомили учасників з історичними аспектами становлення та розвитку Кременецького ботанічного саду, науковими виданнями ботанічного саду та презентували серію «Господарюємо з розумом».

Круглий стіл «Книга від автора до читача» відбувся в Тернопільській обласній універсальній науковій бібліотеці. Для студентів, тернополян, працівників бібліотеки було презентовано науково-популярні видання ботанічного саду: «Словник-довідник», «Різноманіття фітобіоти», каталоги рослин, «Господарюємо з розумом: садівництво».

Круглий стіл «Стань волонтером вихідного дня». Відбувся за участю волонтерів культурної асоціації «Новий Акрополь» і працівників ботанічного

саду. Під час круглого столу було обговорено основи волонтерства, можливі труднощі та проблеми в роботі.

Еко-арт майстерня. На базі Кременецького ботанічного саду разом із ГО «Екологічна ліга» в рамках грантової програми «Культура, освіта і громада: шляхи до об'єднання», було організовано пленер під відкритим небом. Для учасників провели еколого-пізнавальну екскурсію експозиційною зоною, влаштували дегустацію фіточаїв.

До Всесвітнього дня туризму – Західноукраїнський Форум творців і шанувальників краєзнавчої та туристичної книги «Книжний гостинець». Працівники сектору екологічної освіти Кременецького ботанічного саду представили для ознайомлення учасників форуму «Каталог рослин» і «Словник-довідник» Кременецького ботанічного саду, книгу «Господарюємо з розумом», буклети.

Лекції «Кременецький ботанічний сад – перлина Волині», приурочені до Всесвітнього дня туризму. Ознайомили школярів навчально-виховного комплексу «Сапанівська ЗОШ І-ІІІ ст.» і студентів Кременецького лісотехнічного коледжу факультету «Лісове господарство» і «Ландшафтного дизайну та озеленення» з туристичним потенціалом Кременецького ботанічного саду.

Всеукраїнська науково-практична конференція, присвячена 90-річчю від дня народження відомого систематика, флориста Б. В. Заверухи «Подільські читання», під час якої працівник сектору екологічної освіти взяв очну частку у секційних засіданнях.

Участь у міжнародному проекті «Наукові пікніки». Працівники сектору екологічної освіти та науковий співробітник відділу квітничково-декоративних рослин Ольга Скакальська ознайомили учасників та всіх охочих із комахоїдними рослинами природної флори України, продемонстрували та провели майстер-клас із щеплення та живцювання зелених рослин. До уваги усіх присутніх було представлено видання Кременецького ботанічного саду: каталоги рослин, словники-довідники та фіточаї.

Участь в екологічних пікніках для дорослих. Працівники сектору екологічної освіти та відділу плодово-ягідних культур ознайомили учасників із техніками живцювання та щеплення плодових рослин. До уваги присутніх було представлено видання Кременецького ботанічного саду та фіточаї.

2.2. Співпраця з підприємствами, установами та організаціями.

Кременецький ботанічний сад співпрацює з дошкільними, загальноосвітніми та вищими навчальними закладами міста Кременця і району, Національним природним парком «Кременецькі гори», Кременецько-Почаївським державним історико-архітектурним заповідником, Кременецьким краєзнавчим музеєм, Центральною бібліотекою ім. Ю. Словацького, Кременецьким районним центром дитячої творчості, громадськими організаціями «Кременецька екологічна ліга», «Молодь Кременеччини», волонтерами культурної асоціації «Новий Акрополь». Результатом даної співпраці є виконання затверджених робочих планів щодо проходження навчально-виробничих практик, проведення екскурсій, уроків екологічних знань, акцій, семінарів, круглих столів, виставок.

2.3 Співпраця з органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування.

Кременецький ботанічний сад співпрацює з місцевими органами державної влади, відділом культури, туризму, національностей та релігій Кременецької районної державної адміністрації, районним відділом освіти, Департаментом охорони навколишнього природного середовища Тернопільської ОДА.

3. Інформаційно-видавнича та пропагандистська діяльність.

3.1. Новини, інформація, фотографії розміщено на сайті botsad.in.ua та фейсбук. Розділи сайту: Історія, Контакти, Державні закупівлі, Структура, Каталог.

3.2. Опубліковано та підготовлено до друку:

- опубліковано статтю «Історичні аспекти розвитку та становлення ботанічної науки в Кременці» в матеріалах міжнародної наукової конференції «Волинь у дослідженнях вчених та краєзнавців»;
- опубліковано «Уроки – практикуми у школах міста Кременець» в збірнику тез всеукраїнської наукової конференції «Подільські читання»;

- стаття «Історичними стежками древнього Кременця» (еколого-просвітницький краєзнавчий журнал «Наш край», №2, 2016 р.);
- надруковано інформаційний стенд «План-схема екскурсійного маршруту експозиційною зоною Кременецького ботанічного саду»;
- надруковано агітаційні листівки «Залишіть первоцвіти Весні...»;
- надруковано наліпки «Залишіть первоцвіти Весні...»;
- розроблено макет буклету «Кременецький ботанічний сад: віхи історії – долі творців»;
- розроблено та встановлено стенд «В обіймах Кременецьких гір»;
- розроблено макет стенду «Колекційно-експозиційна ділянка сад Магнолій»;
- розроблено та виготовлено флаєр «Місце прописки - Червона книга»;
- розроблено макет флаєра «Кременецький ботанічний сад».

3.3. Власних видань немає.

3.4. На Тернопільському обласному державному радіо вийшли передачі «Екологічний вимір», «Тернопільщина туристична», за участю працівників сектору екологічної освіти Павлюк Г.Т., Бондючної Ю.І. про історичні аспекти становлення та розвитку Кременецького ботанічного саду як наукової установи, презентація наукової літератури «Господарюємо з розумом». На Тернопільському обласному державному телебаченні вийшов у новинах сюжет за участю провідного фахівця сектору екологічної освіти Юлії Бондючної.

У засобах масової інформації опубліковано:

- замітку «Посадили дерева миру» («Діалог» від 24 березня 2017 р.);
- замітку «Флешмоб заради дикої природи й первоцвітів» («Діалог» від 16 березня 2017 р.);
- статтю «Австрієць, який зробив усесвітньо відомим Кременецький ботанічний сад («Золота пектораль» від 20 червня 2017 р.);
- статтю «Віхи історії та долі творців найстарішого ботанічного саду України» («Золота пектораль» від 03 липня 2017 р.);
- замітку «Навчальною базою для студентів Києво-Могилянки вкотре став Кременецький ботанічний сад» («Золота пектораль» від 06 липня 2017 р.);

- замітку «Нова експозиція Кременецького ботанічного саду привабила екскурсантів і науковців» («Золота пектораль» від 13 жовтня 2017 р.).

3.5. Кількість лекцій, контингент слухачів, назва установи, де прочитано лекції.

Місце проведення	Слухачі	Лектори	Назва лекції	К-сть слухачів
Навчально-виховний комплекс «Сапанівська ЗОШ I-III ст.»	школярі	Бондючна Ю.І. Бойко С.А.	Кременецький ботанічний сад - перлина Волині»	33
Кременецький лісотехнічний коледж	студенти	Бондючна Ю.І. Бойко С.А.	Кременецький ботанічний сад – перлина Волині»	64
Кременецькі ЗОШ №1, №2, №3, Кременецький ліцей ім. Уласа Самчука	школярі	Скакальська О.І., Бойко С.А., Бондючна Ю.І., Павлюк Г.Т.	Комахоїдні рослини природної флори України та способи їх розмноження	203

4. Підвищення кваліфікації працівників установ ПЗФ та сприяння підготовці кадрів у природоохоронній сфері.

4.1. Участь у тренінгу «Основні засади стратегічного планування», «Підготовка та менеджмент проекту: з чого почати» 18-19 липня Кременецька центральна бібліотека ім. Ю Словацького, слухач- провідний фахівець сектору екоосвіти Бойко С.А.. Тренінг «Формування особистісного зростання» 6-8 вересня Кременецька центральна бібліотека ім. Ю Словацького, слухач- завідувач сектору екологічної освіти Павлюк Г.Т

4.2 -----

4.3. На базі Кременецького ботанічного саду пройшли навчально-виробничу практику студенти Києво-Могилянської академії, Тернопільського національного університету імені В. Гнатюка, Рівненського державного гуманітарного університету, Львівського національного лісотехнічного університету України.

В ході практики студентам проводили науково-пізнавальні, еколого-освітні, тематичні екскурсії на колекційно-експозиційних ділянках, де вони мали змогу ознайомитися з різноманіттям рослинного і тваринного світу, зробити ботанічні описи та зібрати гербарій. Загальна кількість практикантів становить понад 70 чоловік.

5. Джерела та напрями фінансування екологічної освітньо-виховної роботи установи ПЗФ.

Загальний фонд державного бюджету.

6. Платні послуги.

Екскурсії експозиційною зоною, екологічними стежками, в природні біоценози, навчальні екскурсії науковою зоною, фото- та відеозйомка. Від проведених екскурсій отримано кошти в сумі 7820 грн.

Додаток 3

Назва установи	Кількість фахівців з екоосвіти /залучених працівників	Кількість екоосвітніх центрів, музеїв, шт. (назви, площа, кількість експонатів тощо описати нижче)	Кількість гуртків (назва, напрямок)	Кількість екоосвітніх акцій, /фестивалів (назвати найбільш масові та вказати кількість учасників нижче)	Кількість Статей у друкованих ЗМІ	Кількість різновидів буклетів, /загальний тираж	Кількість прочитаних лекцій та уроків для школярів / для інших цільових груп	Кількість екоосвітніх стежок, загальна довжина в км (назви і деталі дати нижче) / кількість інших (туристичних) стежок та маршрутів, загальна довжина в км	Кількість проведених екскурсій, по екостежці / загалом	Кількість екскурсантів	Фінансування екоосвітньої діяльності, сума витрачених коштів на заробітну платню фахівців з екоосвіти / на організацію проведених заходів, друк тощо, грн
	Тільки цифри	Тільки цифри	Тільки цифри	Тільки цифри	Тільки цифри	Тільки цифри	Тільки цифри	Тільки цифри	Тільки цифри	Тільки цифри	Тільки цифри
Кременецький ботанічний сад, Сектор екологічної освіти	3	-	-	19	9	2/1000	7	5	77	2705	158857,77 4088,48
Місце для коментарів та розширеної інформації.				Екологічний флешмоб «Залишіть первоцвіти							

				Весні...» (300), акція «Весняне прибирання по- кременецьки» (500), Еколого- натуралістична вікторина «Збережи мене, я тут живу» (80)							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Місце для інформації про співробітників за схемою:

ПІБ (повністю), освіта та фах, напрямок роботи, контактні дані.

Павлюк Ганна Тарасівна - вища освіта, (вчитель фізичного виховання) еколого-освітня діяльність, тел.0977607598 anika21@ukr.net

Бондючна Юлія Іванівна - вища освіта,(вчитель укр. мови та літератури) напрям роботи - історичні аспекти розвитку і становлення Кременецького ботсаду, тел.098 727 86 08

Бойко Софія Анатоліївна - вища освіта, (еколог), еколого-освітня діяльність, тел.0969495915.

Додаток 4

Список публікацій співробітників сектору екологічної освіти за 2017 рік

№ п/п	Назва статті	Вихідні дані	Обсяг стор.	Автори
1	«Уроки – практикуми у школах міста Кременець»	Збірник тез всеукраїнської наукової конференції «Подільські читання»	1	Скакальська О.І., Павлюк Г.Т.
2	«Історичні аспекти розвитку та становлення ботанічної науки в Кременці»	Матеріали міжнародної наукової конференції «Волинь у дослідженнях вчених та краєзнавців».		Бондючна Ю.І., Павлюк Г.Т.